

Съдържание

ПЪРВА ГЛАВА

АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ И ОЦЕНКА НА РИСКА В БАНКИТЕ	11
1. Обща характеристика на финансовите отчети	11
2. Отчет за финансовото състояние (счетоводен баланс)	17
3. Отчет за всеобхватния доход	48
3.1. Отчет за приходите и разходите	48
4. Отчет за промените в собствения капитал	65
5. Отчет за паричните потоци	66
6. Приложение към финансовия отчет	70
6.1. База за изготвяне на финансовите отчети	71
6.2. Основни елементи на счетоводната политика	72
6.3. Управление на финансовия риск	96
6.4. Прилагане на приблизителни оценки	120
6.5. Сегментен анализ	123
Литература и други източници	124
Приложение 1 към първа глава	127

ВТОРА ГЛАВА

АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ И ОЦЕНКА НА РИСКА НА ПЕНСИОННИ ФОНДОВЕ, ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНИ ДРУЖЕСТВА, ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ И ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИ ДРУЖЕСТВА И ДОГОВОРНИ ФОНДОВЕ	180
Първа част. АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ И ОЦЕНКА НА РИСКА НА ПЕНСИОННИТЕ ФОНДОВЕ	180
1. Характеристика на дейността на пенсионните фондове като обект на счетоводно отчитане и финансов анализ	180
2. Съдържание на финансовите отчети на пенсионните фондове	183
3. Анализ на елементите на финансовите отчети на пенсионните фондове	185
3.1. Анализ на активите на пенсионните фондове	185
3.2. Анализ на пасивите на пенсионните фондове	187
3.3. Анализ на приходите и разходите на пенсионните фондове	188
4. Анализ на показателите за доходност и инвестиционен риск, ликвидност, платежоспособност и рентабилност на пенсионните фондове	189

Втора част. АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ И ОЦЕНКА НА РИСКА НА ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНИТЕ ДРУЖЕСТВА	192
1. Характеристика на дейността на пенсионноосигурителните дружества като обект на счетоводно отчитане и финансов анализ.....	192
2. Съдържание на финансовите отчети на пенсионноосигурителните дружества	195
3. Анализ на елементите на финансовите отчети на пенсионноосигурителните дружества	196
3.1. Анализ на активите на пенсионноосигурителните дружества	196
3.2. Анализ на пасивите на пенсионноосигурителните дружества	197
3.3. Анализ на собствения капитал на пенсионноосигурителните дружества.....	198
3.4. Анализ на приходите и разходите на пенсионноосигурителните дружества.....	199
Трета част. АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ И ОЦЕНКА НА РИСКА НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНИТЕ И ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИТЕ ДРУЖЕСТВА	201
1. Характеристика на дейността на застрахователите като обект на счетоводно отчитане и финансов анализ.....	201
2. Характеристика на дейността на здравните осигурители като обект на счетоводно отчитане и финансов анализ.....	204
3. Съдържание на финансовите отчети на застрахователите и на здравните осигурители	204
4. Анализ на елементите на финансовите отчети на застрахователите и на здравните осигурители	206
5. Анализ на показателите за рентабилност, ликвидност и платежоспособност на застрахователите и здравните осигурители.....	209
Четвърта част. АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ И ОЦЕНКА НА РИСКА НА ДОГОВОРНИТЕ ФОНДОВЕ	213
1. Характеристика на дейността на договорните фондове като обект на счетоводно отчитане и финансов анализ.....	213
2. Съдържание на финансовите отчети на договорните фондове	216
3. Анализ на елементите на финансовите отчети на договорните фондове	218
4. Анализ на показателите за рентабилност, ликвидност и платежоспособност на договорните фондове.....	220
Приложения	222
Литература и други източници	250

ТРЕТА ГЛАВА

АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА ОТ НЕФИНАНСОВИЯ СЕКТОР И ОЦЕНКА НА РЕНТАБИЛНОСТТА 251

Първа част. АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО.....	251
1. Същност на финансовото състояние на предприятието	251
2. Информационно осигуряване на анализа на финансовото състояние.....	253
3. Анализ на активите на предприятието.....	254
3.1. Обща оценка на активите.....	254
3.2. Анализ на дълготрайните активи	255
3.3. Анализ на краткотрайните активи.....	260
4. Анализ на собствения капитал и пасивите	267
4.1. Анализ на размера, състава и общата структура на капитала	267
4.2. Анализ на собствения капитал	269
4.3. Анализ на постоянния капитал.....	270
4.4. Анализ на нетния оборотен капитал	273
4.5. Анализ на собствения оборотен капитал.....	274
5. Анализ на пасивите на предприятието	276
5.1. Анализ на размера, състава и структурата на задълженията.....	276
5.2. Анализ на задълженията към доставчиците.....	277
5.3. Анализ на финансовото напрежение	277
6. Анализ на ликвидността.....	278
6.1. Същност на ликвидността.....	278
6.2. Основни показатели за анализ на ликвидността.....	279
6.3. Допълнителни показатели за анализ на ликвидността.....	282
7. Анализ на финансовата устойчивост на предприятието	284
7.1. Същност на финансовата устойчивост	284
7.2. Абсолютни показатели за анализ. Условия за финансова устойчивост	286
7.3. Относителни показатели за анализ. Условия за финансова устойчивост	288
8. Анализ на степента на риск от търговска несъстоятелност и фалит на предприятието	290
Литература и други източници.....	301
Втора част. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА РЕНТАБИЛНОСТТА НА ПРЕДПРИЯТИЕТО.....	303
1. Кратка характеристика на рентабилността.....	303
2. Анализ на рентабилността на база разходи.....	305

3. Анализ на рентабилността на база приходи	311
4. Анализ на рентабилността на база активи.....	316
5. Анализ на рентабилността на целия капитал	320
6. Анализ на рентабилността на собствения капитал	331
7. Анализ на рентабилността на постоянния капитал	337
Литература.....	345

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ И БИЗНЕС АНАЛИЗ

НА КОРПОРАТИВНИ СТРУКТУРИ

И ТРАНСНАЦИОНАЛНИ КОМПАНИИ..... 347

1. Икономическа същност и характерни особености на транснационалните компании. Характеристика на транснационалната компания като отчетна единица	348
2. Роля на транснационалните компании в съвременните процеси на глобализация в областта на счетоводството	350
3. Счетоводна информационна система на транснационалната компания – специфични характеристики и проблеми при организирането ѝ	353
3.1. Специфични характеристики на управлението на транснационалните компани, пораждащи особености при организирането и функционирането на тяхната счетоводна информационна система. Основни фактори, влияещи върху организацията на счетоводната система и движението на информационните потоци в нея	353
3.2. Ключови проблеми при организирането на счетоводната информационна система на транснационалната компания	359
3.3. Специфични изисквания към счетоводната информационна система на транснационалната компания, произтичащи от особеностите на процесите на планиране, анализ, контрол и координиране на транснационалната дейност	362
4. Счетоводно представяне на ефектите от измененията на обменните курсове за целите на съставянето на финансовите отчети и управлението на транснационалните компании	365
4.1. Счетоводно представяне на ефектите от измененията на обменните курсове, свързани със сделките в чуждестранна валута в транснационалните компании – изисквания, подходи и проблеми	367
4.2. Валутни преизчисления на финансови отчети в транснационалните компани – изисквания, подходи и проблеми	373
4.3. Специфични подходи за отразяване на влиянието на измененията на обменните курсове за целите на вътрешните управленски процеси в транснационалните компании	379

5. Счетоводно представяне на дейността на транснационалните компании по оперативни сегменти – роля, значение, изисквания и проблеми. Качествени характеристики на информацията по сегменти	383
5.1. Отчитане по оперативни сегменти в транснационалните компании – роля, значение, изисквания и проблеми	383
5.2. Качествени характеристики на информацията по сегменти	389
5.3. Резултати от провеждани изследвания в световен мащаб за оценяване на ползите от оповестяването на финансова информация по сегменти	392
6. Счетоводни аспекти на международното трансферно ценообразуване в рамките на транснационалните компании	394
6.1. Същност, цели и задачи на международното трансферно ценообразуване в рамките на транснационалните компании. Специфични изисквания и проблеми при организирането на счетоводната информационна система, произтичащи от прилаганите стратегии на международно трансферно ценообразуване	394
6.2. Определяне и прилагане на международните трансферни цени в транснационалните компании – изисквания, методи и ограничителни фактори	397
7. Оповестяване на сделки със свързани лица в транснационалните компании	400
8. Единни изисквания към информацията за трансферното ценообразуване при сделки между свързани лица в Европейския съюз	403
8.1. Единни изисквания и подходи при документирането и контрола на трансферните цени в Европейския съюз	403
8.2. Насоки за предварителни ценови споразумения в Европейския съюз и процедури за сключването им. Предимства и ползи от прилагането на единни насоки и изисквания в областта на трансферното ценообразуване	408
Литература и други източници	413

ПЕТА ГЛАВА

АНАЛИЗ НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ДЕЙНОСТ	415
1. Същност на инвестициите и на инвестиционния анализ. Видове инвестиции	415
2. Особености на инвестициите в реални активи. Същност и съдържание на инвестиционния проект	416
3. Финансови параметри на инвестицията. Определяне на нетните парични потоци от инвестицията	418
4. Стойност на парите във времето. Бъдеща и сегашна стойност. Олихвяване и дисконтиране	421

4.1. Сегашна стойност на поредица от бъдещи парични потоци	423
4.2. Принцип на средногодишното дисконтиране	424
4.3. Сегашна стойност на анюитет	425
4.4. Определяне на анюитетни вноски по кредити	425
4.5. Бъдеща стойност на анюитет	426
4.6. Сегашна стойност на поредица от бъдещи парични потоци, когато инвестицията е покупка на предприятие или създаване на предприятие	427
5. Методи за оценка на финансовата ефективност на инвестициите	429
5.1. Нетна сегашна стойност (NPV – Net Present Value)	429
5.2. Вътрешна норма на възвръщаемост (IRR – Internal Rate of Return).....	432
5.3. Модифицирана вътрешна норма на възвръщаемост (MIRR – Modified Internal Rate of Return).....	435
5.4. Индекс на доходността (PI – Profitability Index) и коефициент "ползи – разходи" (BCR – Benefit – Cost Ratio)	438
5.5. Анюитетен метод (Annuity method)	439
5.6. Нетна бъдеща стойност (NFV – Net Future Value).....	441
6. Оценка на инвестиционния риск	442
7. Комплексна задача – оценка на инвестиционен проект	444
Литература и други източници	454

ШЕСТА ГЛАВА

СТОЙНОСТНО БАЗИРАНИ МОДЕЛИ ЗА ОЦЕНКА НА БИЗНЕСА	455
1. Същност на стойностно базирания мениджмънт. Класификация на VBM моделите за оценка на бизнеса	455
2. Модели за определяне на добавената стойност или паричната възвръщаемост през даден период	458
2.1. Икономическа добавена стойност (EVA)	458
2.2. Парична възвръщаемост на инвестирания капитал (CFROI)	462
3. Определяне цената на капитала (дисконтовата норма).....	467
3.1. Среднопретеглена цена на капитала	467
3.2. Цена на дълга. Способ на синтетичния рейтинг	469
3.3. Цена на собствения капитал. Модификации на CAPM, приложими за държави със слаборазвити капиталови пазари	471
3.4. Методически пример за определяне възвръщаемостта и цената на капитала.....	473
4. Модели за оценка на стойността (Business Valuation Models).....	475
4.1 Модел на дисконтираните парични потоци (DCF-Valuation Model)	476
4.2. Методически пример – определяне справедливата цена на акция по модела на дисконтираните парични потоци	480

5. Метод на пазарните сравнения	484
5.1. Пазарни множители (коефициенти).....	486
5.2. Коефициент "цена – доход" (p/e).....	486
5.3. Коефициент "цена – счетоводна стойност" (p/b)	488
5.4. Коефициент "цена – продажби" (p/s)	488
5.5. Методически пример за определяне справедливата пазарна стойност на компания чрез прилагане на сравнителния подход.....	489
Литература и други източници	495